

och att inspektionen inte gav några nya infallsvinklar.

Den sista frågan – huruvida Spur-inspektionen är ett bra sätt att upprätthålla och förbättra utbildningen – var den som gav flest positiva svar. Nästan samtliga svarade ja. Någon menade dock att inspektörerna, som vid varje inspektion är två till antalet, borde inspektera fler kliniker. Inte bara en.

– Det är brist på inspektörer, och varje inspektör borde helst klara av fler inspektioner. Men tyvärr är det nog tidsbristen som gör att inspektörerna i många fall inte hinner inspektera fler än en arbetsplats. För närvarande genomförs cirka 100 inspektioner varje år, säger Stefan Quas.

Frivilligheten ett problem

Stefan Quas anser att en svårighet idag är att Spur-inspektionerna är frivilliga, vilket bland annat kan leda till att det bara är de kliniker/vårdcentraler som bedriver en bra ST-utbildning som vill bli inspekterade. Den pågående översynen av de medicinska specialiteterna kan leda till att Spur-inspektionerna föreslås bli ett obligatoriskt inslag för kvalitetsgranskning av ST-utbildningarna. Stefan Quas menar att det finns såväl fördelar som nackdelar med ett sådant obligatorium.

– Det vore naturligtvis bra om inspektionerna nådde en högre täckningsgrad. Läkarförbundet har som målsättning att 85 procent av alla enheter där specialistutbildning bedrivs ska vara Spur-inspekterade, och det återstår fortfarande en bit innan vi har nått det målet, säger Stefan Quas.

– Nackdelen med obligatoriska, och därmed lagreglerade, inspektioner är att vi riskerar tappa den kollegiala andan och dialogen i verksamheten. Då kommer antagligen Socialstyrelsen att ta ett större ansvar för inspektionerna.

Kan bli bättre

Problemet med att rekrytera kliniker för inspektioner, och att rekrytera nya inspektörer, är något som VUR fortsätter arbeta med. Dessutom finns det även inslag i själva inspektörsutbildningen som kunde bli bättre, anser Stefan Quas.

– Utbildningen är idag ganska abstrakt och teoretisk. Den skulle kunna bli mer konkret, och därför ska vi framöver försöka att även engagera gamla Spur-inspektörer till att fungera som utbildare, säger Stefan Quas.

Hela utvärderingsrapporten finns att läsa på Läkarförbundets webbplats: www.slf.se

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

Sjuksköterskor tar över läkaruppgifter

Sjuksköterskeledda specialmottagningar blir vanligare inom primärvården, visar Socialstyrelsens analys av hur den nationella handlingsplanen förverkligats i de enskilda landstingen.

■ Men utvecklingen är inte okontroversiell.

– Dessa mottagningar kan inte ersätta läkarbesöket, och vi måste hålla ett öga på den fortsatta utvecklingen, säger Benny Ståhlberg, ordförande i Svenska distriktsläkarföreningen, DLF.

För att frigöra läkarkraft och dessutom öka tillgängligheten till primärvården blir det allt vanligare att landstingen inrättar sjuksköterskeledda mottagningar, som tar emot patienter som tidigare vanligtvis träffat läkare. I Socialstyrelsens sammanställning av de lokala handlingsplanerna nämns specialmottagningar med regelbundna medicinska kontroller för bl a patienter som har diabetes, högt blodtryck, smärttillstånd, inkontinens, astma/allergier och hjärt- och kärlsjukdomar. De sjuksköterskeledda specialmottagningarna har tillgång till läkarstöd som kan kallas in vid behov.

DLF, som på eget initiativ följer hur den nationella handlingsplanen förankras i de enskilda landstingen och att den verkligen leder till satsningar på primärvården, är i grunden positiv till utvecklingen med sjuksköterskeledda specialmottagningar.

– Det finns uppgifter som måste förbli läkares, exempelvis diagnostik, och det måste alltid finnas ett läkarstöd i bakgrunden för specialmottagningarna, säger Benny Ståhlberg.

– Men fördelarna med dessa mottagningar är ju att patienterna kan kallas oftare för kontroller, och dessutom utbildas i exempelvis andningsteknik om man är astmatiker. För vissa kroniskt sjuka är det en bra modell för utbildning och kontroller, och vi är inte intresserade av att det uppstår något revirbråk till följd av dessa mottagningar. Det gagnar inte någon.

I Socialstyrelsens sammanställning har tolv landsting tagit upp möjligheten med den här typen av specialmottagningar på vårdcentralen, som ett led i den nationella handlingsplanen.

Peter Örn

Finansinspektionen synar sakkunnigläkares oberoende

■ Bör sakkunnigläkarnas oberoende i förhållande till försäkringsbolagen ökas? Den frågan ingår bland andra i Finansinspektionens regeringsuppdrag att följa upp försäkringsbolagens skadereglering av trafikskadade.

Finansminister Bosse Ringholm säger att försäkringsbolagets handläggningstider vid trafikskador är för långa och medför oacceptabla konsekvenser för de drabbade. Därför behövs det ökad press på bolagen för att korta tiderna.

Redan 1998 föreslog Finansinspektionen, som är försäkringsbolagens tillsynsmyndighet, åtgärder som innebar att bolagen skulle bedriva en aktivare skadereglering och offentliggöra sina handläggningstider. Förutom att ange vilka av de då föreslagna åtgärderna som bolagen vidtagit ska Finansinspektionen också ange hur dess tillsyn över bolagen fungerar för att deras trafikskadereglering ska förbättras och vad som skulle kunna förändras på den punkten. Inom ramen för detta ska övervägas huru-

vida en ökning av sakkunnigläkarnas oberoende är befogad och hur det i så fall ska gå till.

Också socialministern har aviserat att även Socialstyrelsens tillsynsansvar för sakkunnigläkarna ska ses över.

Senast den sista januari 2003 ska uppdraget redovisas. (LT)

Falsa läkarlegitimationer

■ Det är viktigt att kontrollera identiteten på arbetssökande med vårdyrken som kräver legitimation. Den uppmärksamheten ingår i det informationsblad som i dagarna går ut till landets arbetsgivare inom vården. Anledningen är den senaste tidens förfälskade läkar- och sjuksköterskelegitimationer. Utsickat går till kliniker och vårdcentralen, däremot har Socialstyrelsen ingen översikt över de bemanningsföretag som anställer till exempel läkare eller sjuksköterskor. Samma information finns emellertid tillgänglig även på Socialstyrelsens webbplats: www.sos.se. (LT)